

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: ГА "САЮЗ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ", МГА "ЗБС" БАЦЬКАЎШЧЫНА"

■ АҮТОГРАФ

Віктар КАЗЬКО: «Адчуваю віну перад сваімі героямі»

– Шаноўны Віктар Аланасавіч, з юбілеем Вас! За гады творчай працы Вы стварылі дзесяткі кніг і запамінальных вобразаў. Якая кніга для Вас самая важкая і любімая? Хто з герояў самы блізкі Вам?

– Я з вялікай насцярогай стаўлюся да сваіх герояў, бо яны мне здаюцца зусім не маімі героямі... Яны цалкам адасобленыя ад мяне, і я іх больш баюся, чымсьці люблю. Баюся ўмяшальніцтва ў іх жыццё, фамільярнасці, бо яны нічога не здольныя мне адказаць, а могуць недзе ціхенька, пэўна, адпомсціць. Я адчуваю і віну перад сваімі героямі, за тое, што мо недзе схібіў, недарабіў і такімі пусціў іх у свет...

І ўсё ж пры ўсім гэтым мне найбольш блізкі Колька Лецечка з аповесці «Суд у Слабазе». Бо гэта ў жыцці мой дзятдомаўскі сябра Васіль Дзятлаў. Хлопчык аднаго са многаў лёсу, адных радасяў і хваробаў. Гэта недзе крыху і я сам, толькі ўжо больш позняй пары. Колька Лецечка для мяне больш рэальны – жывы чалавек, хаця сёння ўжо і нябожчык. З ім я магу і паспрачацца, і пагаварыць, і чарку ўзяць...

– Ці ёсць у Вас час, каб самому сачыць за цяперашнім літаратурным працэсам? Што Вы чытаеце і на што паралілі б звярнуць увагу нашым чытачам?

– Час ёсць, ды, здаецца, працэсу не надта. Быў сацрэалізм, пра які ніхто не ведаў, што гэта такое, як ніхто не ведае сёння, які ж літаратурны працэс набег ці набягае. Чытаю перыёдыку, дзе выступаюць маладыя літаратурныя крытыкі. Дзіўлюся, да чаго ж дасведчанія, адукаванія і безапеляцыйна смелыя. Чытаю, можна сказаць, вывучаю «Дзеяслоў». Шмат сапраўднага. А так больш перад вачыма макулатура. Пазбаўлены ў свой час прыстойных дэтэктываў, фантастыкі, навёрстваю. Прынамсі, дрэнны дык дрэнны. Без падрабкі і прэтэнзіў розных Казляў, Акуніных, Муракамаў на сапраўдную літаратуру і высокае мастацтва. Гэтыя аўтары,

Віктар Казько

пэўна, наносзяць самую вялікую шкоду літаратуры, чытачам, выхаванню іх густу.

Аддаю перавагу і адпачываю душой, калі трапляюць у рукі сапраўдныя мемуары, без ухвалення сябе, аўтара, без залішняй злосці і выкрыцця эпохі. Але такое – рэдкасць. Даводзіцца вылушчваць праўду і з самых праўдзівых мемуараў. Вялікае, самае моцнае ўражанне апошняга часу – ад твораў геніяльнага рускага філосафа Фёдарова. Яго філосафія, на маю думку, – гэта тое, што найбольш патрэбна сёння нашаму часу і чалавеку. І ўвогуле, нам патрэбна вяртанне да мінуўшчыны, бо менавіта там, на маю думку, будучыня нашай літаратуры. Вяртанне да твораў Геніюш, Мрыя, Акулы, Сяднёва... Бо іх выданні з'явіліся на хвалі моды, гульні ў адрджэнне. З'явіліся і зніклі. А цяпер самы час асэнсаваць іх творчасць, прачытаць зыходзячы з роздуму і сучаснасці.

– Больш за дзесяць гадоў у Вас не выходзілі кнігі ў Беларусі. А ў мінулым годзе выйшлі адразу тры: «Бунт незапатрабаванага праху» ў «Кнігарні «Нашай Нівы», «Дзікае паляванне ліхалецця» ў «Кнігарні

пісьменніка» і «Суд у Слабазе» ў «Мастацкай літаратуры». Як пісалася ў тых гадах, калі не выходзілі кнігі, і як пішацца цяпер? Над чым Вы працуеце, чым парадуете нас у найбліжэйшай будучыні?

– Пісалася, як і заўсёды. Я наогул не спяшаўся друкавацца. У самым пачатку шмат пісаў у стол. Верыў, прыйдзе мой час. Прарвуся. Так і адбылося.

Пісаў увесь час, як і ўсё, што рабіў, запоем. Каб не страціць запалу, настрою. І было дзе друкавацца – часопіс «Дзеяслоў». Пісалася больш публіцыстыка, таму што ішло асэнсаванне тых вялікіх зменаў, што адбыліся апошнім часам.

Як пішацца цяпер? Цяжка. Увогуле гэта цяжкая і няўдзячная справа. Часам шкадую, што жыццё падсоўвала мне зусім іншыя прафесіі і спецыяльнасці, а я не паддаўся: менш бы балела галава. І заўсёды ведаў бы, чаму яна баліць. А так...

Распачаты ў мяне цыкл аповедаў аб прыродзе, нашых рэках, азёрах, рыбалцы. Тое-сёе ёсць, напісана. Як Піліп з канпель, нечакана аднекуль вынырнуў хлопчык Моця і прымусіў гаварыць і пісаць пра сябе. Мадзею, пішу. Два аповяданні ўжо надрукаваныя – у «Звяздзе» і ў «Народнай волі».

Гэта з таго, што ўжо ёсць, распачата. А пра тое, што ў галаве, у задумцы, у планах – маучу. Бо, як кажуча, хочаш насмяшыць Бога – раскажы яму пра свае планы.

Даведка «Кніганосы»:

Віктар Казько — празаік, публіцыст, кінасцэнарыст. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1982 г.). Аўтар кніг прозы «Добры дзень і бывай», «Суд у Слабазе», «Высакосны год», «Цвіце на Палессі груша», «Выратуй і памілуй нас, Чорны бусел», «Неруш», «Бунт незапатрабаванага праху», «Дзікае паляванне ліхалецця» і інш. Нарадзіўся ў 1940 годзе ў г.Калінкавічы на Гомельшчыне. Жыве ў Мінску.

■ МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА

Бураўкін Генадзь. Выбраныя творы. Уклад., камент. Г. Бураўкіна; прадм. У. Някляева. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 536 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

У кнігу выбраных твораў лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі імя Янкі Купалы Генадзя Бураўкіна (нар. 1936) увайшлі яго найлепшыя вершы, паэмы і песні, а таксама эсэ і публіцыстычныя выступленні 1955 – 2000 гадоў. Сорок дзевяты

том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Гарэцкі Максім. Выбраныя творы. Уклад. Р. Гарэцкага і Т. Голуб; прадм. і камент. Т. Голуб. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 640 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Кнігу класіка беларускай літаратуры Максіма Гарэцкага (1893 – 1938) склалі найлепшыя ягоныя апавяданні, аповесці, драматычныя, дакументальна-мастацкія і публіцыстычныя творы. Асобныя

з іх друкуюцца ўпершыню. Гэта – юбілейны, пяцідзесяты том вялікага кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Кобец Рыгор. Выбраныя творы. Уклад., прадм., камент. А.Кобец-Філімонавай. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 592 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Рыгор Кобец (1900 – 1990) – таленавіты беларускі драматург, першы прафесійны кінасцэнарыст Беларусі, адзін з заснавальнікаў беларускага тэатра і кіно. У 1935 г. атрымаў званне заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі за вялікі ўнёсак у станаўленне і развіццё

беларускай кінематаграфіі. Уздзельнічаў у Першай сусветнай і Грамадзянскай войнах, прайшоў праз пекла ГУЛАГА.

У кнігу ўвайшлі кінасцэнарыі Р. Кобеца, якія ў Беларусі ніколі не друкаваліся, хоць і леглі ў аснову знакамітых фільмаў («Двойчы народжаны», «Шукальнікі шчасця» і інш.), а таксама лісты з высылкі, артыкулы, успаміны, ліставанне з роднымі, сябрамі, успаміны сучаснікаў. Пяцьдзесят першы том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Някляеў Уладзімір. Выбраныя творы. Уклад., камент. В.Болдыравай; прадм. Р. Барадзіліна. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 576 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Аднатомнік выдатнага беларускага паэта і празаіка, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі Уладзіміра Някляева (1946) склалі найлепшыя вершы, паэмы, песні, апавяданні, аповесці, эсэ і дзён-

нікавыя запісы 1969 – 2009 гадоў. Пяцьдзесят другі том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

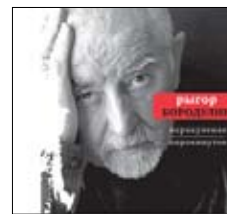

Барадзіліна Рыгор. Маладзік над стэпам. Вершы. Рэпрынтнае выданне, падрыхтаванае паводле экзэмпляра Барадзіліна. – Мінск: Дзяржаўнае выдавецтва БССР, 1959. Мінск: Медысонт, 2010. – 110 с.: іл., у супервокаладцы.

«Маладзік над стэпам» – першая кніга Рыгора Барадзіліна. У 1959 годзе, калі яна выйшла, аўтару было

ўсяго 24 гады, ён якраз скончыў філфак БДУ. Цяперашняе перавыданне – праз паўстагоддзя.

Рэпрынтнае выданне, прымеркаванае да 75-годдзя паэта, утрымлівае два аўтографы аўтара.

Барадзіліна Рыгор. Перакуленае / Бародулін Рыгор. Опрокинутое. На беларус. и рус. яз. – Москва.: Время, 2010. – 512 с. – (Поэтическая библиотека).

«Рыгор Барадзіліна – найбуйнейшы беларускі паэт ХХ стагоддзя. Адзін з першых паэтаў

Еўропы. Таму і быў ён вылучаны польскім і расійскім ПЭН-цэнтрамі, украінскім і беларускім Саюзамі пісьменнікаў (то бок славянскімі літаратурамі, якія могуць ацаніць паэзію Барадзіліна ў арыгінале) кандыдатам на атрыманне Нобелеўскай прэміі (Уладзімір Някляеў). У кнізе «Перакуленае / Опрокинутое» вершы Рыгора Барадзіліна друкуюцца паралельна – у беларускіх арыгіналах і ў найлепшых перакладах на рускую мову.

Рублеўскі Сяргей. 'Ў, тое, што мы скарацілі. апавяданні, эсэ. – Мінск: Медысонт, 2009. – 216 с.

У гэтай кнізе, як і ў ранейшых, аўтар добра пазнавальны ў сваёй пачуццёвай узрушанасці, у вясёлай іроніі ды філасофскай разважлівасці. Пераканаўчая стыльвая аснова твораў спрыяе лёгкаму быццю чытача ў беларускім вербальным свеце.

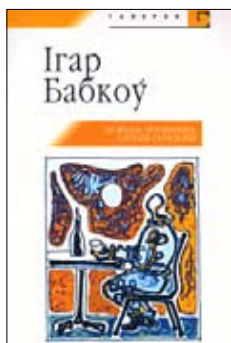
Бутэвіч Анатоль, Ягоўдзік Уладзімір. На далонях вечнасці. – Мінск: Кавалер, 2010. – 146 с. : іл. – (Сем цудаў Беларусі).

Кнігу «На далонях вечнасці» склапі творы, якія ўвайшлі ў серыю «Сем цудаў Беларусі». Яны прысвечаны нашай роднай старонцы, нашай мілай зямельцы, нашаму непаўторнаму краю, што завецца Беларуссю.

Яна расказвае пра найбольш памятнаы і значныя падзеі, з'явы, помнікі прыроды, культуры і гісторыі, пра выбітных асобаў, якімі адметная сярод іншых наша Беларусь. Па іх пазнаюць і прызнаюць нас, беларусаў, па іх адрозніваюць нашу зямлю ад іншых. Даўнія падзеі і героі нібыта клічуць нас зазірнуць за намітку гісторыі, за яе небакрай, каб даведацца: а што ж было там

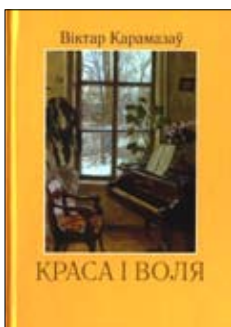

і тады, дзе і калі не было нас, сённашніх, як і дзеля чаго жылі нашы далёкія продкі, што рабілі, чым займаліся, што пакінулі пасля сябе.

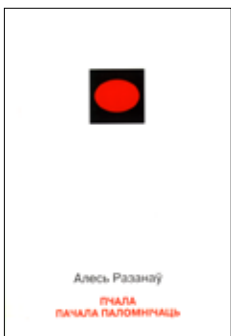
Бабкоў Ігар. Засынаць, пра-чынацца, слухаць галасы рыб. Вершы. Мінск: Логвінаў, 2009, – 116 с.

Калі б Нэа, нязломнаму змагару з рэчаіснасцю і непахіснаму верніку рэлігіі Неіснавання Куляў, собіла пісаць вершы, дык яны без сумневу нагадвалі б апошні зборнік Ігара Бабкова. Калі ўсё (пра)агрэсіўнае чалавецтва, уключаючы літаратурныя колы, аддае перавагу жыццю ў крыху абнезвычайнай медыямі звычайнай Матрыцы, Ігар Бабкоў пагружаецца ў сутонліваю філасофію Знікомага, бачыць (бачыць?!) свет як глабальнае сненне і спяшаецца засведчыць сваё шчасце не быць. Туды, дзе цынамонавай рэчкі Усходу точацца на панурыя багны Альбарутэніі. Калі б Адаму Міцкевічу собіла быць графам Монтэ-Крыста...

Карамезаў Віктар. Краса і воля: аповесць, эсэ, альбом. – Мінск: Медіал, 2008. – 112 с.: іл.

Кніга пра знакамітага беларускага мастака Станіслава Жукоўскага ўвабрала аповесць «Мой брат духоўны» і эсэ «Краса і воля». Гэта слоўная карціна-дыпціх пра творцу, напісаная творча. Стылёвая адметнасць эсэістычна-біяграфічнай прозы В. Карамезава – у далікатным пранікненні ў душэўныя таямніцы героя, нацыянальна-этнаграфічная глыбіня эпічнага далягляду, а таксама шматколёрнасць, гарманічнасць слоўнага вязьма, ідэйна-пачуццёвая, узнёслая і трагічная кантрастнасць... Сонечны мастак С. Жукоўскі ў родным доме ў маёнтку Старая Воля пад Пружанамі – і ў фашысцкім канцлагеры ў Польшчы, дзе і пахаваны ў агульнай магіле. І жыве: і ў сваіх карцінах, і ў напісаных пра яго радках.

Разанаў Алякс. Пчала пачала паломнічаць: вершаказы. – Мінск: Логвінаў, 2009. – 132 с.

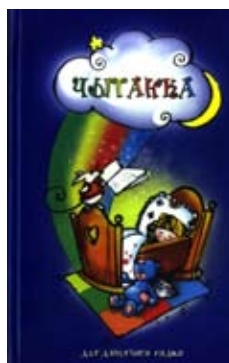
Створаныя па-беларуску вершаказы Аляся Разанава на іншую мову нельга перакласці, можна толькі пераставіць. Альбо перахапіць ідэю і напісаць нешта сваё. Назва кожнага вершаказы і ёсць тая аснова, з якой нараджаецца твор: «Гліна», «Дождж», «Дуб», «Брук»... альбо «Крыга»: «Адкрышаная ад крышталю цэласнасці, карагодзячы, а то і ведучы вайну (Krieg) з іншымі «крыхамі», крыга кіруецца туды, дзе стаіць горад Рыга, дзе ўюцца харугвы, і дзе рыгво ракі ўстракае ў мора...» і г. д. Вершаказы трэба чытаць услых, прамаўляючы, смакуючы кожнае слова так, як гэта робіць сам Алякс Сцяпанавіч...

Хмара Сяргей. Рабінавы хмель: выбраныя творы. Уклад, камент. С. Чыгрына – Мінск: Кнігазбор: – 2009 – 212 с.

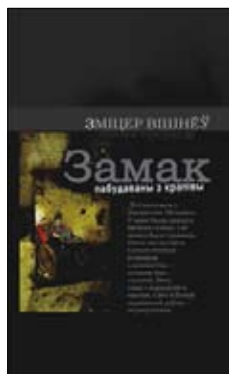
Упершыню ў Беларусі выйшла кніга выбраных твораў беларускага паэта, публіцыста, выдаўца і палітыка Сяргея Хмары (1905 – 1992), які быў вымушаны з 1944 года жыць у эміграцыі.

Выбранае адкрывае чытачу амаль невядомую «атлантаду» хмараўскіх вершаў 1930 – 1980-х гадоў, праявілі асобы, нарысы з беларускай міфалогіі «Аб багох крывіцкіх сказы», згадкі-ўспаміны С. Хмары пра Антона Луцкевіча, Ігната Дварчаніна, Піліпа Пестрака, Янку Станкевіча і іншых дзеячаў беларушчыны, «Кароткія даныя аб сабе» і ягоныя лісты з далёкага Таронта.

Чытанка для дзіцячага садка / уклад. В. Вячорка, П. Садоўскі. – Мінск: Медысонт, 2008. – 372 с.: іл.

Амаль праз два дзесяцігоддзі чытанка з'явілася ў другі раз (першым разам у 1990 г. яе наклад быў 70 000 асобнікаў). Шмат чаго змянілася з тых часоў, але не дзеці, не важнасць роднага слова ў іх выхаванні. І народныя тэксты, казкі, загадкі, і вершы, апавяданні беларускіх ды замежных аўтараў мусяць разбудзіць у дзецях не толькі творства, але і павагу да свайго. І не толькі мовы і гісторыі, але і нацыянальных сімвалаў і святынёў. Натуральна, калі бацькі ім падораць гэтую чытанку.

Вішнёў Зміцер. Замак пабудаваны з крапівы: раман. – Мінск: Галіяфы, 2010. – 298 с. – (Другі фронт мастацтваў).

Адбываецца персаніфікацыя лірычнага героя ў аўтара і наадварот. Здзек з чытача, але і здзек з пісьменніка. Руінаванне традыцыі і перамыванне костак штучным каштоўнасцям. Разбуранне рамана як класічнай буйной формы. Трынаццаць частак твора «Замак пабудаваны з крапівы» – гэта, з аднаго боку, кампіляцыя асобных занатовак, замалёвак, казак, журналістыкі і бог ведама чаго, з другога – цэласны тэкст са сваёй выразнай архітэктонікай. Структура прадстаўленай кнігі будзе вымагаць ад чытача рэканструкцыі ўласных эмоцыяў і досведу. Перадусім раман Змітра Вішнёва можа выклікаць абурэнне або захапленне, але не абьякаваць. Рэкамендуецца ўсім аматарам прыгодаў.

Календа Сяргей. Помнік атручаным людзям: апавяданні, мініяцюры. – Мінск: Галіяфы, 2009. – 188 с. – (Другі фронт мастацтваў).

Дэбютная кніга Сяргея Календы «Помнік атручаным людзям» пераносіць чытачоў у тую гарадскую прастору, якая, з аднаго боку, усім нам добра вядомая, а з друго-

га – хавае ў сваіх завулках і закутках зусім іншы свет, які, раскрываючыся, часам шакуе і правакуе, а часам прымушае паспачуваць і задумацца. На самой справе, гэта кніга пра канатаходцаў жыцця, якія балансуюць на мяжы паміж...

Ахроменка Уладзіслаў, Клімковіч Максім. Праўдзівая гісторыя Кацапа, Хахла і Бульбаша: апокрыф-правакацыя. – Мінск: Галіяфы, 2009. – 142 с.

«Праўдзівая гісторыя Кацапа, Хахла і Бульбаша» – пародыя на афіцыйную мінуўшчыну трох спадкаемцаў міфалагічнай істоты Homo Slavianikus'a, у якой да-статкова выразна прачытаецца гісторыя трох сусветна знаных народаў. Асобныя гістарычныя падзеі – закатоты, змовы, замірэні і аншлюсы – наўмысна падаюцца ў перакручанай, прынцыпова нязвыклай для чытача трактоўцы. Гісторыя трох народаў паслядоўна выкладаецца «ад дагістарычных часоў і да будучых эпохаў», і з гэтае прычыны тэкст можа прэтэндаваць на пэўную эпічнасць.

Дубавец Сяргей. ЯК? Азбука паводзінаў. – Радзё Свабодная Эўропа /Свабода, 2009. – 252 с.

Бадай, гэта найбольш «сістэмная» і гарманічная кніга аўтара, якая зніталася з журналістыкі (газета і

радыё), творчасці (проза, эсэ) ды навукі (філасофія, псіхалогія, грамадазнаўства і пад.). Нацыянальная «энцыклапедыя паводзінаў» прапануе адказы на тое, «як бараніцца і галасаваць, дараваць і любіць, сябраваць і хітраваць».

Хадановіч Андрэй. Несымэтрычныя сны. – Мінск: Логвінаў, 2010. – 120 с.

У новай кнізе Андрэя Хадановіча сабраныя вершы, напісаныя збольшага ў 2008 – 2009 гадах. Некаторыя тэксты былі напісаныя раней, але не ўваходзілі ў пярэднія кнігі аўтара. У зборнік уключаная таксама драматычная паэма «Дзяды». Да кнігі далучаны дыск з 13-цю тэкстамі ў аўтарскім чытанні і музычнай аранжыроўцы Дзмітрыя Дзмітрыева.

■ 3 ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Дух займае, калі думаеш, колькі нам трэба зрабіць»

Уладзімір Арлоў атрымаў прэмію «Еўрапейскі паэт свабоды». Цырымонія ўганаравання прайшла ў Гданьску. У журы конкурсу «Еўрапейскі паэт свабоды» былі вядомыя польскія інтэлектуалы: выдавец Кшыштаф Чыжэўскі, рэжысёрка Аенешка Холанд, пісьменнік Павел Гюле, аўтарка калектывага рамана «Расійска-польская вайна» Дарота Маслоўска, перакладчык Анджэй Ягадзінскі... Кіраваў журы адзін з найбліжэйшых паплекнікаў легендарнага Ежы Гедройца, прафесар Кшыштаф Помян, які прыехаў у Гданьск з Парыжа.

Уладзімір Арлоў атрымаў прэмію за кнігу вершаў «Паром праз Ла-Манш» – яна ў арыгінале выйшла ў 2007 годзе ў выдавецтве «Логвінаў». На польскую мову гэты зборнік, выпушчаны ў свет гданьскім выдавецтвам Slowo/Obraz/Terytoria, пераклаў Адам Паморскі, які ўваходзіць у эліту польскіх перакладчыкаў. Ягонымі кансультантамі выступілі беластоцкая літаратарка Міра Лукша і Лявон Баршчэўскі.

– Спдар Уладзімір, скажыце колькі словаў пра саму цырымонію...

– Фінал праходзіў у форме галаканцэрту, які адбыўся ў тэатры «Выбжэж». На цырымоніі прысутнічалі дыпламаты краін-спаборніц. Дарэчы, наконт наяўнасці прадстаўнікоў беларускай амбасады нічога дакладна сказаць не магу: яны сябе, як кажуць, не абазначылі.

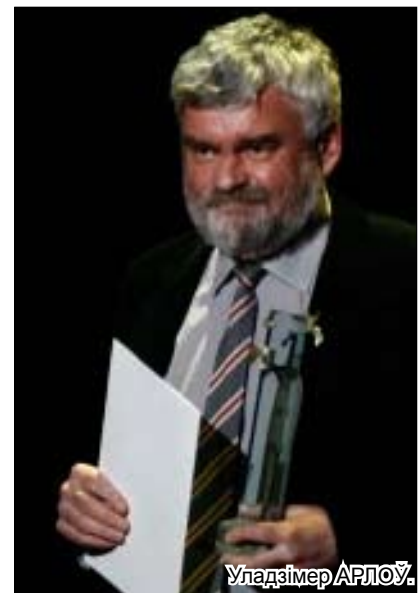
На вечары самім паэтам і перакладчыкам чытаць вершы не даверылі: за іх гэта рабілі музыкі і акторы пад акампанемент сучаснай музыкі.

– Наколькі нашу літаратуру ведаюць у Польшчы?

– Мне даводзілася шмат гаварыць пра імёны сваіх калегаў ды іх творы і апавядаць пра беларускую літаратуру ўвогуле. На сустрэчах з чытачамі, кале-

гамі і журналістамі шматкроць гучалі пытанні кшталту «Назавіце, калі ласка, самых значных або самых папулярных літаратараў Беларусі». Шмат распытвалі пра пераклады на беларускую з польскай. Тут нам сапраўды ёсць чым ганарыцца. Толькі за апошнія гады выйшлі па-беларуску творы Чэслава Мілаша, Збігнева Герберта, Паўла Гюле, Рышарда Капусцінскага, Канстанты Ільдэфанса Галчынскага, Рафала Вяячка...

Але я бясконца далёкі ад нейкай эйфарыі. Дух займае, калі думаеш, колькі нам трэба зрабіць, каб, напрыклад, у Іспаніі не моршчылі лоб, успамінаючы, дзе гэта знаходзіцца нашая краіна, не кажучы ўжо пра веданне яе літаратуры. Гуляючы па вулках Варшавы і Гданьска, я з добрай зайдзрасцю пазіраў на назвы

Уладзімер АРЛОЎ.

ўстановаў, якія прапагандуюць у Польшчы французскую, нямецкую, румынскую, славацкую культуры...

Асабіста мне пашэнціла – я меў такога выдатнага перакладчыка, як Адам Паморскі, але трэба, каб у Беларусі была створана адмысловая культурная ўстанова, якая б займалася прасоўваннем беларускай культуры і літаратуры за мяжой.

Паводле «Нашай Нівы»

Гардзіенка Наталля. Беларусы ў Вялікабрытаніі. Пад рэд. А. Гардзіенкі. – Мінск: Медысонт, 2010. – 620 с. – (Бібліятэка Бацькаўшчыны; кн. 18).

Гэтая кніга, 18-я ў серыі «Бібліятэка Бацькаўшчыны», прысвечаная мінуламу і сучаснасці беларускай дыяспары ў Вялікабрытаніі. Аўтар разглядае гісторыю беларуска-брытанскіх кантактаў, перадумовы прыезду беларусаў у гэтую краіну ў 1940-я, працэс

стварэння і дзейнасць нацыянальных арганізацый розных напрамкаў.

Кніга Наталлі Гардзіенкі – гэта сапраўдная энцыклапедыя беларускага жыцця ў Вялікабрытаніі. Аднак гэтая энцыклапедыя напісаная так, што пачытаць яе цікава будзе не толькі навукоўцам, але і ўсім, хто цікавіцца айчыннай гісторыяй, беларускай прысутнасцю ў свеце і любіць чытаць пра вандроўкі. Да слова пра вандроўкі, кніга «Беларусы ў Вялікабрытаніі» можа з поспехам выкарыстоўвацца ў якасці турыстычнага дапаможніка тымі, хто збярэцца ў падарожжа на Брытанскія выспы. У канцы кнігі змешчаны даведнік па беларускіх мясцінах у Вялікабрытаніі.

Сасноўскі Зміцер. Гісторыя беларускіх музычных уплываў. – Мінск: Медысонт, 2009. – 140 с.

Кніга прысвечаная ўплыву беларускай музыкі на музычнае мастацтва блізкіх і далёкіх суседзяў, а таксама яе прысутнасці ў свеце. Разглядаецца творчасць кампазітараў беларускага паходжання за мяжой і іх еўрапейскае прызнанне (Міхал Клеафас Агінскі, Станіслаў Манюшка, Напалеон

Орда ды іншыя), уключэнне беларускіх народных мелодыяў у творы вядомых кампазітараў (Людвіг ван Бетховен, Фрыдэрык Шапэн, Мадэст Мусаргскі, Пётр Чайкоўскі), пашырэнне ў замежжы беларускіх нотных матэрыялаў. Чытач знойдзе цікавыя звесткі пра навучанне ў Беларусі замежных музыкаў і музычнае жыццё беларускай эміграцыі ў XX ст.

Ліс Арсень. Gloria victis! Збор твораў. – Мінск: Логвінаў, 2010. – 574 с. – (Кнігарня «Наша Ніва»).

У кнізе можна знайсці артыкулы, кароткія манаграфіі і нарысы, прысвечаныя жыццю людзей, што распрацоўвалі нацыянальную беларускую канцэпцыю, – Аляксандра Уласава, Браніслава Тарашкевіча, Аркадзя Смоліча, Тамаша Грыба, і шматлікіх іншых. Аўтар не абмежаваўся гісторыямі, палітыкамі і пісьменнікамі. «Gloria victis!» – кніга таксама і пра мастакоў ды беларускую літаратуру ў Польшчы. У прыватнасці, чытач можа знайсці тут артыкулы аб лёсах Максіма Танка, Язэпа Драздовіча, Паўла Южыка.

артыкулы, палітыкамі і пісьменнікамі. «Gloria victis!» – кніга таксама і пра мастакоў ды беларускую літаратуру ў Польшчы. У прыватнасці, чытач можа знайсці тут артыкулы аб лёсах Максіма Танка, Язэпа Драздовіча, Паўла Южыка.

Кароткі нарыс беларускага пытання. – Мінск: Логвінаў, 2009. – 396 с. – (Кнігарня «Наша Ніва»).

У канцы 20-х гадоў мінулага стагоддзя ўсім было зразумела, што з беларускім рухам варта лічыцца. І выбудоўваць сваю палітыку з аглядак на шматлікія беларускія асяродкі. А каб гэта рабіць, трэба было мець добрае ўяўленне аб Беларусі. Гэтага якраз і бракавала. Таму ў 1928 г. у Варшаве выйшла кніга «Кароткі нарыс беларускага пытання», прызначаная для службовага карыстання агентамі польскіх спецслужбаў.

Так склалася, што гэтая кніга з'яўляецца найбольш поўным зборам дакументаў, фактаў і матэрыялаў па гісторыі беларускага нацыянальнага руху таго перыяду. «Кароткім нарысам беларускага пытання» карысталіся пры напісанні сваіх прац беларускія гісторыкі Польшчы. У бібліятэках Масквы, Беластока і Варшавы захавалася некалькі асобнікаў згаданай кнігі. Па-беларуску яна ўпершыню з'явілася на старонках часопіса «ARCHE». Дагэтуль невядома, хто з'яўляецца аўтарам «Кароткага нарысу беларускага пытання».

Так склалася, што гэтая кніга з'яўляецца найбольш поўным зборам дакументаў, фактаў і матэрыялаў па гісторыі беларускага нацыянальнага руху таго перыяду. «Кароткім нарысам беларускага пытання» карысталіся пры напісанні сваіх прац беларускія гісторыкі Польшчы. У бібліятэках Масквы, Беластока і Варшавы захавалася некалькі асобнікаў згаданай кнігі. Па-беларуску яна ўпершыню з'явілася на старонках часопіса «ARCHE». Дагэтуль невядома, хто з'яўляецца аўтарам «Кароткага нарысу беларускага пытання».

Латышонак Алег, Мірановіч Яўген. Гісторыя Беларусі ад сярэдзіны XVIII ст. да пачатку XXI ст. – Вільня: Інстытут беларусістыкі; Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 2010. – 368 с.

Гэтая кніга – пераклад з пэўнымі ўдакладненнямі і дапаўненнямі польскамоўнага падручніка, створанага ў 2002 г. аўтарамі – беластоцкімі беларусамі, адпаведна

з зацверджанай Міністэрствам нацыянальнай адукацыі Польшчы праграмай вывучэння беларускай і рэгіянальнай тэматыкі ў якасці дадатку да праграмы вывучэння гісторыі ў пачатковых і сярэдніх школах у былым Беластоцкім ваяводстве. Хоць асноўнай мэтавай аўдыторыяй дадзенага падручніка з'яўляліся беларусы, якія сёння жывуць у Польшчы, цікавасць яна ўяўляе і для жыхароў метраполіі, г. зн. Рэспублікі Беларусь. Ужо ў самым пачатку кнігі, ва ўступе, аўтары задэкларавалі, што будуць «адстойваць перш за ўсё беларускі, а не польскі пункт гледжання на гістарычныя падзеі, але без празмернага шанавання беларускіх гістарычных міфаў».

Латышонак Алег. Беласток – Полацк. – Вільня: Інстытут беларусістыкі; Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 2010. – 230 с.

У кнігу ўвайшлі выбраныя публіцыстычныя артыкулы, напісаныя аўтарам на працягу амаль 30-ці гадоў – з пачатку 1980-х да 2008 г. – пра жыццё беларусаў Беласточчыны, пра паездкі на Беларусь, пра становішча беларускай эміграцыі, пра падзеі сусветнай

важнасці, пабачаныя вачыма прадстаўніка беларускай

■ НАВУКА/ПУБЛІЦЫСТЫКА/ДАВЕДНІКІ

нацыянальнай меншасці ў Польшчы. Адна з гэтых, усе матэрыялы, змешчаныя ў кнізе, згрупаваныя па 4-х асноўных раздзелах: «Пра Беласточчыну», «Пра Беларусь», «Пра беларусаў у свеце» і «Пра белы свет». Заважваецца зборнік тэкстам «Доўгае вяртанне ў Полацк», бо гэты горад, паводле словаў аўтара, «па-за часам і прасторай, ён адначасова пачатак і мэта беларускага шляху».

Латышонак Алег. Нацыянальнасць – Беларус. – Беласток – Вільня: Інстытут беларусістыкі, Беларускае гістарычнае таварыства, 2009. – 558 с.

У другой запар беларускамоўнай кнізе беларускага гісторыка з Беластоку Алега Латышонка (папярэдняй быў зборнік «Жаўнеры БНР») сабраныя пад адной вокладкай асноўныя напісанія ім творы, датычныя розных пытанняў беларускай гісторыі ад сівай

старажытнасці і амаль да нашых дзён. Як адзначае сам аўтар у прадмове, яму здаўна не давала спакою пытанне «Адкуль пайшла беларуская зямля?», і ў большасці тэкстаў з гэтага выдання ён імкнецца даць на яго адказ. Большую частку аб'ёму кнігі займае фундаментальная праца «Ад белых русінаў да беларусаў: ля вытокаў беларускай нацыянальнай ідэі», якая была габлітацыйнай працай аўтара, выйшла па-польску ў 2007 годзе і ўпершыню перадрукоўваецца па-беларуску ў гэтым выданні. Рэшту кнігі склалі разнастайныя паводле аб'ёму і жанру артыкулы, прысвечаныя гісторыі Беларусі.

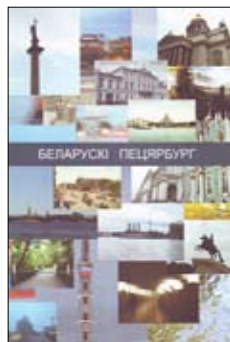

Луцкевіч Антон. Барцьба за вызваленне. – Вільня: Інстытут беларусістыкі, 2009. – 670 с.

Гэтая кніга з'яўляецца лагічным працягам папярэдніх выданняў твораў Антона Луцкевіча: «Да гісторыі беларускага руху» (Мінск, 2003) і «Выбраныя творы: Праблемы культуры, літаратуры і мастацтва» (Мінск, 2006).

Укладальнікам як папярэдніх, так і гэтага выдання з'яўляецца найбольш аўтарытэтны на сёння

беларускі даследчык жыцця і творчасці Антона Луцкевіча Анатоль Сідарэвіч. Ніводзін з твораў, якія ўвайшлі ў папярэднія выданні, у дадзенай кнізе не дублюецца, а асноўны яе змест склала грамадска-палітычная публіцыстыка Луцкевіча, напісаная на працягу яго актыўнай дзейнасці ў якасці беларускага палітыка і публіцыста ў 1906 – 1939 гг.

Нікалаеў Мікола. Беларускі Пецяярбург. – Санкт-Пецяярбург, 2009. – 536 с.: іл.

Кніга апавядае пра жыццё і дзейнасць выхадцаў з беларускіх земляў у Санкт-Пецяярбургу на працягу больш як 300 гадоў. Раздзелы згрупаваныя па храналогіі, а таксама прафесійнай прыналежнасці больш як 2000 выдатных і ардынарных асобаў. У гістарычнай частцы свайго апа-

выдання аўтар прыходзіць да высновы, што Пецяярбург XIX стагоддзя, з'яўляючыся па колькасці жыхароў-беларусаў самым вялікім у свеце гарадскім паселішчам, выконваў функцыю культурнай і адміністрацыйнай сталіцы Беларусі.

Кніга адрасавана шырокаму колу чытачоў, якія цікавяцца гісторыяй і культурай беларускага народа, гісторыяй, культурай і этнаграфіяй шматнацыянальнага Санкт-Пецяярбурга.

Васілеўскі Пятро. Рэтраперспектыва: нарысы. – Мінск: Галіяфы, 2009. – 140 с., іл. – (Адсутнае беларускае мастацтва).

У кнізе надрукаваныя артыкулы, што рыхтаваліся цягам апошніх дваццаці гадоў. У матэрыялах разглядаюцца самыя розныя творчыя постаці – паводле ўзросту і эстэтычных поглядаў. Фактычна, перад чытачом вымалёўваецца своеасаблівы культурны ландшафт.

Раага Павел. Кароткая граматыка славацкай мовы. – Мінск: Радзіёла-плюс, 2010. – 144 с.: фат. – (Серыя «Беларускія ЕўраГраматыкі»).

Славацкая мова належыць да ліку заходнеславянскіх. Беларусу яна не будзе здавацца чужой. Больш за тое, уважлівы погляд на славацкую і беларускую мовы, гісторыю іх развіцця і сучасны стан здольны выявіць шэраг падабенстваў на самых розных узроўнях.

Ідыш-беларускі слоўнік. 3 прыказкамі, прымаўкамі, прыгаворкамі, выслоўямі, фраземамі, параўнаннямі, зычэннямі, вітаньнямі, дражнілкамі-кепікамі, праклёнамі, загадкамі, скарагаворкамі, каламбурамі, цытатамі з жыдоўскіх песень, анекдотаў, і літаратурных твораў / Сабраў і пераклаў на беларускую Аляксандр Астравух. – Мінск: Медысон, 2008. – 928 с.: іл.; у супервокл.

У новым «Ідыш-беларускім слоўніку» змешчаная лексіка найбольш вядомых ідыш-слоўнікаў (аўтары: А. Гаркаві, Г. Страк, Ю. Марк, У. Вайнрайх, Н. Стучкоў, Р. Лёцш, Э. Фальковіч, Ш. Рохкінд, Г. Шкляр, Ш. Плаўнік, Н. Рубінштэйн, І. Бернштэйн, Ш. Бастомскі, І. Гуры, І. Ніборскі і інш.), апрача таго, частка неапублікаваных фразеалагічных матэрыялаў з архіва Ш. Рохкінд і В. Сосенскага, а таксама жывая лексіка ідышу. У слоўніку блізу 25000 слоўных артыкулаў, 50000 словаў, больш за 5000 прыказак і прымавак, вялікая колькасць ідыёмаў і цытатаў з літаратурных твораў і жыдоўскіх песень, анекдотаў, блаславенні і праклёны, кароткая этымалогія словаў, а таксама аднакарэнныя словы, сінонімы і антонімы да словаў семіцкага паходжання. Апроч таго, ва ўступных артыкулах і ў дадатку шырока разглядаецца агульны беларуска-жыдоўскі моўны і музычны фальклор. Слоўнік прызначаны для ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй Беларусі і яе двюма дзяржаўнымі мовамі: беларускай і ідышам.

Расійскі клапан у беларускім сэрцы

Эва Томпсан. Песняры імперыі: Расійская літаратура і каланіялізм. Пер. з англ. Т. Нядбай. – Мінск: Медысонт, 2009. – 382 с.

Палітычная мапа свету не мае сумневаў у тым, што Рэспубліка Беларусь – суверэнная незалежная дзяржава. Аднак нягледзячы на фармальную незалежнасць Беларусь дагэтуль застаецца ў сферы інтэлектуальных і культурных (а зрэшты, і палітычных) уплываў Расіі. Самі таго не ўсведмялячы, мы глядзім на свет і сябе ў ім чужымі вачыма, з чужое званіцы – бачым не тое, якімі мы ёсць насамрэч, а тое, што выгадна і зручна бачыць у нас іншым.

Якім чынам Расіі ў сваіх тэкстах удалося стварыць уласны вобраз (часта беспадстаўна ідэалізаваны) і як яна здолела навязаць гэты вобраз свайму народу, каланізаваным народам, а таксама іншым народам свету? Як хлусня і міфы становіліся праўдай, а праўда набывала абрысы міфу? Што яднае Маскоўскую дзяржаву, Расійскую імперыю, Савецкі саюз і Расійскую Федэрацыю?

Як сталася так, што гістарычна Беларусь у параўнанні з Расіяй была на больш высокім узроўні развіцця, аднак нават рэтраспектыўна ўспрымае сябе як «адсталую»? Якім чынам Беларусь апынулася ў гэтай сённяшняй багне, не толькі эканамічнай, але і інтэлектуальнай, відавочнай на прыкладзе гуманітарных навук?

Імперыі прэтэндуюць на цывілізацыйнасць, менавіта гэта фармуе іх пачуццё перавагі і адпаведна паблажлівае стаўленне да калоніяў, аднак Масква прыносіла заваяваным краінам у падарунак не святло розуму і не дабрабыт, а руіны – ва ўсіх сэнсах.

І здараецца цуд...

Леанід Дранько-Майсюк. Анёлак і я. Мінск, Галіяфы: 2009.

Проза гэтага паэта напоўненая паэзіяй, як чысты ручай – сонечным святлом. Пранізлівая, мудрая, з закаханасцю ў свет і настальгіяй па дабрыві. Кожную фразу можна смакаваць, нібы саспелы яблык, разглядаць, як пярэстую кветку, улоўліваць у ёй адценні, як у бягучай вадзе. Паэт Леанід Дранько-Майсюк тлумачыць у прадмове, што натхняўся творчасцю Міхася Стральцова, аўтара дзівоснага апавядання «Смаленне вепрука», у якім, нягледзячы на назоў, няма нічога брутальнага, але шмат паэзіі і развагаў.

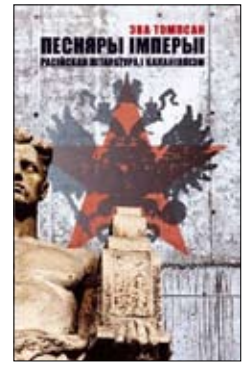
Рэфлексійная і проза Дранько-Май-

Імперскасць – не ўнікальная расійская хвароба, на яе перахварэла, напрыклад, і Заходняя Еўропа, якая, аднак, здолела ўсвядоміць свае каланіяльныя грахі. Але якім чынам Расіі ўдалося ўнікнуць той крытыкі і самакрытыкі, з якой прыдзірліва аглядалі сябе заходнееўрапейскія грамадствы? Чаму ўсякая крытыка Расіі адразу залічваецца да русафобіі? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні можна знайсці ў кнізе Эвы Томпсан.

«Руская літаратура» – абавязковы прадмет, які ў нашых школах і ўніверсітэтах часта лічыцца больш важным за літаратуру беларускую. Па сутнасці, гэта тая літаратура, на якой мы выходзім – што ўжо горш – яе схемы (якія дэканструюе Томпсан) засвойвае нашая свядомасць. Няблага было б ведаць і ўсведмяляць гэтыя схемы – схемы, якія абгрунтоўваюць і дазваляюць панаванне Расіі над яе «меншымі братамі» і «дзікімі, драпежнымі ды неразумнымі суседзямі».

Аўтарка колькі разоў наўпрост і ўскосна прагаворвае – даследаванне не аспрэчвае ні велічы, ні значнасці расійскай літаратуры, а толькі дадае яшчэ адно вымярэнне да яе разгляду і аналізу. Кніга Томпсан не абвяргае ранейшых даследаванняў, а толькі дапаўняе іх, дазваляючы заўважыць тое, што было схавана між радкоў і не адразу кідалася ў вочы чытачам, аднак уздзеінічала на іх свядомасць.

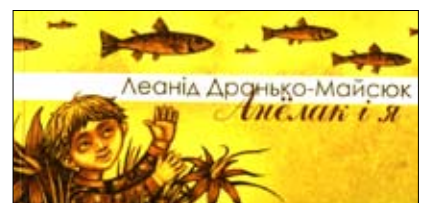
З аднаго боку, гэтая кніга – пра Расію, дакладней – пра той расійскі імперскі дыкурс, які цягам некалькіх стагоддзяў выяўляўся і трансляваўся галоўным чынам у літаратуры, але таксама і ў гістарыяграфіі, літаратуразнаўстве, публіцыстыцы. З іншага боку, гэтая кніга пра нас – пра тых, хто трапіў пад раз-

дачу, пра тых, на каго была скіраваная імперская палітыка і каланізацыя: пра расійскія калоніі, былія і існыя – Беларусь, Украіну, Польшчу, Сібір, Сярэднюю Азію... Быць палітычнай правінцыяй іншай дзяржавы – гэта, безумоўна, непрыемна, але гэтая сітуацыя відавочная і празрыстая, а таму больш або менш лёгка вырашальная. Знаходжанне пад культурным і інтэлектуальным уплывам іншай сілы – сітуацыя, якая больш складана дыягназуецца і яшчэ цяжэй пераадольваецца і лекуецца. І нават калі залежнасць мінае, шнар застаецца.

Аднак усведмленне сваіх праблемаў – гэта палова шляху да іх вырашэння. А на гэты шлях і выводзіць свайго чытача кніга Эвы Томпсан «Песняры імперыі...» – кніга, што не перакладалася на расійскую мову і наўрад ці ў найбліжэйшай будучыні будзе перакладзена. Вось жа – беларусы маюць рэдкую мажлівасць раней за ўсходняга суседа пазнаёміцца з даследаваннем, што ўваходзіць у корпус тэкстаў, без якіх складана ўявіць сучасную гуманістыку. Навуковае выданне, што будзе карыснае філалагам, філосафам, гісторыкам, культуролагам, даступнае таксама і не-навукоўцам, бо напісанае жывой мовай і пра добра знаёмых і блізкіх ўсім нам рэчы.

Таццяна Нядбай

А галоўны цуд – як у мініяцюрнай кніжачцы вельмі сімпатычнай серыі выдавецтва «Галіяфы» змясцілася столькі паэзіі і жыцця, столькі Беларусі...

І калі ў вас ёсць сумненні ў тым, што ў айчынай літаратуры з'яўляецца нешта яркае, проста пачытайце апавяданне «Анёлак і я»...

Л. Р.

■ «ДЗЕЯСЛОЎ» РАІЦЬ

Зуёнак Васіль. Паміж небам і зямлёй: літаратурна-лінгвістычныя эсэ, эцюды, падарожныя нататкі. – Мінск: Беларуская навука, 2009. – 266 с.

Героі гэтай кнігі – паэты: Янка Купала, Якуб Колас, Ніл Гілевіч, Рыгор Барадулін, Генадзь Бураўкін, Алесь Письмянкоў, Леанід Дранько-Майсюк... А галоўная гераіня – Паэзія. Кожнае эсэ Васіля Зуёнка вартэе стаць раздзелам у падручніку па сучаснай беларускай літаратуры.

А некаторыя, да прыкладу «Гукаючы слова», – найпершым чытвом для пачынаючых твораў, бо аўтар у ім даследуе «сакрэты паэтычнага майстэрства» і «этымалагічныя глыбіні слова».

Кісялёў Генадзь. Сейбіты вечнага: артыкулы пра беларускіх пісьменнікаў і дзеячаў рэвалюцыйнага руху 1863 года; Скарынаўская сімволіка: вытокі, традыцыі, інтэрпрэтацыі. – Мінск: Медысонт, 2009. – 544 с.

Здавалася б, што першым павінны былі б састарэць і адмерці створаныя ў савецкія часы гістарычныя і літаратуразнаўчыя творы. Мы ведаем, як працавалі тады

«гісторыкі і літаратуразнаўцы ў цывільным», вычышчаючы, вынішчаючы ў артыкулах усё жывое і праўдзівае. Аднак і ў тыя гады можна было працаваць на вечнасць... Доказ таму – перавыданне твораў Генадзя Кісялёва. «Сейбіты вечнага», выдадзеныя ў 1963 годзе, зусім не страцілі сваёй значнасці і чытаюцца цяпер з не меншым задавальненнем і цікавасцю, як своеасаблівы «навуковы дэтэктыў» (А. Мальдзіс). Вядома, і Г. Кісялёва абвінавачвалі ў «нацыяналізме», але дапамагла яму быць патрыётам нашай зямлі і адбівацца ад закідаў хоць бы тое, што па пашпарце быў ён рускім і нарадзіўся ў Каломне, пад Масквой...

Ляшчун Мікола. Белая завяя: вершы, паэма. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2009. – 128 с.

«Белая завяя» – кніга чулая і мужная. Значу: спалучэнне чуласці і мужнасці не такое ўжо і частае ў нашай паэзіі – напісаў у прадмове да зборніка Леанід Дранько-Майсюк. Назіранне дакладнае і тычыцца не толькі паэзіі, а і нашага жыцця ўвогуле. Дакладнае адносна Міколы Ляшчуну яшчэ і таму, што ён працуе настаўнікам у школе, а там сёння як нідзе трэба быць чулым і муж-

ным. Вершы паэта, прасякнутыя любоўю да роднага краю, да мясцінаў, страчаных ім пасля Чарнобыльскай катастрофы, і тых, што сталі яму не проста часовым прыстанікам, а новай радзімай...

■ КАНТАКТЫ

Пададзеныя ў бюлетэні кнігі Вы можаце замовіць непасрэдна ў выдаўцоў па наступных кантактах:

Кніжныя серыі:

«Бібліятэчка «Дзеяслова»,
«Кнігарня пісьменніка»,
«Бібліятэка «Бацькаўшчыны»,
e-mail: alesminsk8@gmail.com,
тэл.: +375 29 396 51 73

«Гарадзенская бібліятэка»,
e-mail: dzmuchavec@gmail.com,
тэл.: +375 29 133 87 17

ІП «Логвінаў»,
e-mail: logvinovpress@mail.ru,
тэл.: +375 29 667 47 57

ПУП «Кнігазбор»,
e-mail: bkniha@tut.by,
тэл.: +375 29 772 19 14

ПУП «Радзіёла-плюс»,
e-mail: siuchykau@gmail.com,
тэл.: +375 29 772 29 58

СТАА «Медысонт»,
e-mail: medisont@gmail.com,
тэл.: +375 29 623 74 10

Выдавецтва «Галіяфы»,
e-mail: bashura@rambler.ru,
тэл.: +375 29 652 00 72

Выдавецтва «Лімарыус»,
e-mail: limarius@yandex.ru,
тэл.: +375 29 679 33 36

ІП «Зьміцер Колас»,
e-mail: zkolas@gmail.com,
тэл.: +375 29 623 35 65

«Кнігарня «Наша Ніва»,
e-mail: alaksandradyenko@gmail.com,
тэл.: +375 29 872 26 35

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

Кніга
ноша

№ 3

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: ГА «САЮЗ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ»; МГА «ЗБС «БАЦЬКАЎШЧЫНА»

Інфармацыйны бюлетэнь МГА «ЗБС «Бацькаўшчына» і ГА «Саюз беларускіх пісьменнікаў».

Распаўсюджваецца на правах унутранай дакументацыі. Наклад 299 асобнікаў. № 3, 12.05.2010.

Адказны за нумар – А. Сачанка.

Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Рэвалюцыйная, 15, 220030, тэл./факс: (+375 17) 200 70 27.

E-mail: knihanosza@gmail.com